

A TANTÁRGY NEVE		Jogi ismeretek I.			
A MODUL SZÁMA, NEVE:		2655-06 Ügyviteli és munkaerő-piaci ismeretek, álláskeresési technikák			
TANTÁRGYFELELŐS:		Dr. Berényi László, címzetes főiskolai docens, külső óraadó			
AZ OKTATÁS TECHNIKAI INFORMÁCIÓI		<i>Tagozat:</i>	nappali	<i>Félév:</i>	1.
		<i>Heti óraszám (előadás + gyakorlat):</i>		2+0	
<i>Kód:</i>	ID 1121	<i>Ellenőrzés módja:</i>	Kollokvium	<i>Kreditpont:</i>	3

A TANTÁRGY ÁLTALÁNOS CÉLJA ÉS SPECIFIKUS CÉLKITŰZÉSEI

Az ember életét átszövik az alapvető jogi normák. Minden cselekedetünk joghatással bír, amelyek ismerete a demokratikus rendszer kiépülésével megnőtt egyéni felelősség miatt, egyre inkább nélkülözhetetlenné válik, legalább az alapfokú tájékozottság szintjén.

Az egyén előrejutása jogos érdekei minél jobb érvényesítésétől is függ. A gazdasági és munkajogi ismeretek oktatásának célja, hogy a hallgatók megismerjék a magyar és az Európai Unió jogrendszerének alapjait, a fő jogforrásokat. Képesek legyenek partneri viszonyt kialakítani a hivatalrendszerek képviselőivel, tudják érvényesíteni jogos érdekeiket munkavállalóként. Elsajátítják a jövőbeni szakmai tevékenységüket behatároló polgári, munka és gazdasági jog alapvető szabályait, s képesek lesznek azok értő alkalmazására.

A TANTÁRGY TARTALMA

1. *Jogi alapok:*

A jog kialakulása. A jogforrás értelmezése. A jogszabályok elemei, érvényessége és hatálya. A jogviszony és a jogintézmény.

2. *A jogrendszer tagozódása:*

Alkotmányjog és államigazgatási jog. Polgári jog és a polgári eljárási jog. A büntetőjog és a büntető eljárási jog. Munkajog, családjog, pénzügyi jog. Nemzetközi jog.

3. *Az alkotmányjog alapjai:*

A magyar államszervezet és jogrendszer fejlődése. A magyar Alkotmány. A hatalmi ágak felosztása, az alkotmányos jogállam. A mai magyar államszervezet és jogrendszer felépítése, működése. Az állampolgári jogok és kötelezettségek szabályozása. A külföldiek jogai hazánkban, a magyar állampolgárok jogai külföldön.

4. *Államigazgatási jog:*

A mai választójog. Az Országgyűlés, mint törvényhozó hatalom működése. A számvevőszék feladatai. A köztársasági elnök jogai és kötelezettségei. A kormányalakítás menete. A kormány, mint végrehajtó hatalom. A törvényalkotás folyamata. Az alkotmánybíróság szerepe, működése. A bírósági rendszer felépítése, működése. Az ügyészségek alkotmányos szerepe.

5. *Az önkormányzati rendszer:*

Az önkormányzati rendszer kialakulása, a hatályos rendszer kiépülése és működése. Az önkormányzatiság különböző szintjei. Az önkormányzatok működése és megváltozott szerepe az Európai Unióban.

6. *A polgári jog, a tulajdonjog:*

A polgári jog alapelvei és alapfogalmai. A polgári jogi jogviszony fajtái. A polgári jogi jogviszony szereplői. A tulajdonjog alanyai, tárgya és tartalma. Tulajdonszerzési módok, a tulajdon megszűnése. A tulajdonjog és részjogosultság. A használati jogok, haszonélvezet. A szolgálat.

7. *A kötelmi jog alapjai, a szerződések:*

A polgári jogi szerződés, a szerződéskötés alapelvei. A szerződés megkötése, alakja. A képviselő. A Polgári Törvénykönyvben szabályozott szerződéstípusok. A szerződés érvénytelensége, módosítása és megszűnése. A szerződések teljesítése, megerősítése. A jogvesztés kikötése. A szerződések megszegése. Az általános kárfelelősségi forma, a kár megtérítése.

8. *Büntetőjog, polgári eljárási jog, családjog:*

A büntetőjog alapelvei. A bűncselekmények típusai. A büntetőeljárásban résztvevő szervek jogköre. A felelősségre vonás rendje. A polgári peres és nem peres eljárás szabályai. A kereset, a hatáskör és illetékesség. A tárgyalás menete. Határozatok, jogorvoslatok. A családi jog alapelvei. A családi jellegű személyes és vagyoni viszonyok. A házasságkötés vagyoni hatásai.

9. Pénzügyi jog:

A pénzügyi jog alapelvei. Az állami pénzügyi szervezetek működésének jogi szabályozása. A pénzügyi intézmények és szolgáltatások működésének jogi szabályozása. A pénzügyi rendszerben levő jogviszonyok szabályozása.

10. Nemzetközi magánjog:

A nemzetközi magánjog alkalmazásának szabályai. A nemzetközi magánjog szerepe az országok közötti vitás kérdések elrendezésében. Példák a nemzetközi magánjog érvényesítésére.

11. A környezet- és a természetvédelem jogi szabályozása:

Az 1995. évi környezetvédelmi törvény. Az 1996. évi természetvédelmi törvényről. Az erdőről és az erdő védelméről szóló törvényről.

11. Az idegenforgalom és a területfejlesztés jogi szabályozása:

Az 1996. évi törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről. Az idegenforgalom jogi szabályozása. Idegenforgalomi vállalkozások létesítésének és működésének jogi vonatkozásai.

12. A munkajog I:

A munkajog alapelvei. Munkaviszony létesítése. A munkaszerződés megkötése, érvénytelensége. A munkavégzés általános szabályai. A munkaidő és a munkabér meghatározása. A munkavállaló pihenése.

13. A munkajog II:

A munkavállaló és a munkáltató kártérítési felelőssége. A munkaviszony megszűnése, megszüntetése, felmondás és végkielégítés. A munkaügyi jogvita fajtái, a munkaügyi eljárás.

14. A gazdasági élet szereplői:

A gazdasági társaságok alapításának szabályai. Az állami vállalat, a közös vállalat és az egyesülés létrehozása. A Bt. a Kft. az Rt. alapításának és működésének szabályai, a tagok felelőssége. Az egyéni vállalkozás alapításának és működésének szabályai. A cégbíróság szerepe.

15. A piaci verseny szabályai:

A piaci verseny jogi keretei. A tisztességtelen versenycselekmények tilalma. A Gazdasági Versenyhivatal és a bíróság eljárása.

KÖTELEZŐ ÉS AJÁNLOTT IRODALOM

A Magyar Alkotmány; A Polgári Törvénykönyv vonatkozó részei; A Gazdasági Társaságokról szóló törvény; A Munka törvénykönyvének vonatkozó részei Az 1995. évi LIII. Tv. a környezet védelméről, Az 1996. évi LIII. Tv. a természet védelméről

Bakács T. (1992): Magyar környezetjog. Budapest: Berlin: New York: Springer Kiadó.

Bándi Gy. (2002): Környezetjog. Budapest: Osiris Könyvek. 500 p.

Drábik L. (1995): Jogi ismeretek. Budapest, ELTE egyetemi jegyzet.

Ficzere L. (szerk.) (2002): Magyar közigazgatási jog: általános rész. Budapest: Osiris Kiadó.